

Medio januari '43 kwamen Roosevelt en Churchill met hun voornaamste adviseurs in Casablanca (Marokko) bijeen teneinde de Geallieerde strategie nader te bepalen.¹ Dat de oorlog gewonnen zou worden, leed voor geen hunner ook maar een spoor van twijfel. Maar hoe? Generaal Marshall, *Chief of Staff* van het Amerikaanse leger, was er, als steeds, voorstander van dat men zo spoedig mogelijk en in elk geval in '43 in West-Europa zou landen. Dat was ook Churchills wens; deze had die landing trouwens in augustus '42 in Moskou aan Stalin beloofd. Maar de Engelse militaire deskundigen achtten, tenzij Duitsland plotseling ineen zou storten (op dat punt waren zij nogal optimistisch, optimistischer dan de Amerikanen), een groot-scheepse landing in West-Europa te hoog gegrepen. Zij becijferden dat men in de zomer van '43 tegenover de Duitsers die in Frankrijk alleen al 40 divisies hadden staan, niet meer dan 15 divisies in het veld zou kunnen brengen. Het tekort aan schepen speelde een belangrijke rol – landingsvaartuigen waren er ook niet genoeg.² Trouwens, zo betoogden de Engelsen, als men er in slaagde, Italië tot overgave te dwingen, zou dat voor de Duitsers óók een zware klap betekenen – misschien zouden dezen er wel toe overgaan, Italië zonder slag of stoot te ontruimen. Dat laatste hielden de Amerikanen voor hoogst onwaarschijnlijk. Vooral Marshall voorspelde dat men op het langgerekte Italiaanse schiereiland een moeilijke strijd tegemoet zou gaan die, uiteraard, Duitsland zou verzwakken, maar toch niet in beslissende mate.

Het kwetsbare punt in Marshalls argumentatie was dat men, gegeven het feit dat een bestorming van de *Atlantikwall* in '43 uitgesloten was, moeilijk iets anders kon doen dan de krachten die voor het Europese strijdtoneel beschikbaar waren of spoedig zouden worden, in '43 in de omgeving van de Middellandse Zee in te zetten. Waar? Eerst moest Tunesië veroverd worden. En dan? De een bepleitte een landing op Sardinië, de ander op Sicilië. Men koos Sicilië omdat men van dat eiland gemakkelijker verder zou kunnen komen; uiterlijk eind juli zou die landing moeten plaatsvinden. De meeste Amerikaanse militairen waren met die besluiten maar matig ingenomen. Zij koesterden het wantrouwen dat hun Engelse collega's eigenlijk onder de

¹ Ook Stalin was uitgenodigd, maar hij had doen weten dat hij op dat moment Moskou moeilijk kon verlaten. Met betrekking tot de conferentie van Casablanca ging in Nederland het volgende grapje de ronde doen: 'Waarom was Stalin daar niet aanwezig?' 'Hij had het te druk met de inmaak.' (*De Waarheid* (eind febr. 1943), p. 2) ² Voor de landingen in Noord-Afrika hadden de Amerikanen met spoed de nodige speciale landingsvaartuigen laten bouwen. In januari '43 gaf Roosevelt evenwel de landingsvaartuigen voor het jaar '43 een vrij lage prioriteit. Men moest, meende hij, in de eerste plaats vrachtschepen en escortevaartuigen bouwen.